

WPŁYW REGULACYJNY ETYKI I PRAWA NA BLOCKCHAINS

IWONA KARASEK-WOJCIECHOWICZ

RADCA PRAWNY, KARASEK & WEJMAN
DR HAB. UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI
EXPERT EU BLOCKCHAIN OBSERVATORY

“The properties that make the blockchain potentially useful that also make the blockchain potentially harmful.”

Vlad Zamfir, https://medium.com/@Vlad_Zamfir/blockchains-considered-potentially-harmful-do39888c3208

USEFUL ...

- Bezpieczeństwo, odporność na ataki
- Censorship resistant / niezmienność
- Wolność finansowa
- Zautomatyzowane wykonywanie umów, DAO, AI DAO
- transparentność
- anonimowość

HARMFUL ...

- brak możliwości efektywnej ingerencji w razie szkodliwego działania
- praktyczny brak możliwości usunięcia treści naruszających prawo
- ML/FT
- **unstoppable AI**
- naruszenia prywatności
- brak egzekwowalności prawa

“Empirical research projects identified sets of variable critical for law-abidingness in individuals. Researchers found, that **regulatees are motivated by:**

- **fear of detection and punishment** by government enforcement agents;
- fear of humiliation or disgrace in the eyes of family members or social peers (**social license**); and
- **an internalized sense of duty**, that is, the desire to conform to internalized norms and beliefs about the right thing to do.”

Robert Kagan, Neil Gunningham, and Dorothy Thornton, "Fear, Duty and Regulatory Compliance: Lessons from Three Research Projects," in Christine Parker and Vibeke Lehmann Nielsen (ed.), Explaining Compliance: Business Responses to Regulation, Edward Elgar Publishing, Cheltenham UK, pp. 37-58

STAN AKTUALNY:

Mechanizmy zdecentralizowanego governance skupiają się tylko na rozliczalności systemu (model: „autonomous blockchain”).

W anonimowej przestrzeni permissionless niedostatek efektywnych środków:

- zniechęcających użytkowników do naruszeń prawa i zasad etycznych,
- usuwania skutków naruszeń praw

POTRZEBY / CELE DLA PRZESTRZENI PERMISSIONLESS :

- wzmocnienie poczucia odpowiedzialności za działania w przestrzeni publicznej
- zapewnienie egzekwowalności prawa bez naruszania bezpieczeństwa systemów
- wypracowanie i internalizacja zasad etycznych dla przestrzeni blockchains
- budowanie negatywnej oceny społecznej blockchainów nie zapewniających standardów etycznych

MINIMALIZACJA RYZYK NARUSZEŃ PRAWA I ZASAD ETYCZNYCH W PRZESTRZENI PERMISSIONLESS BLOCKCHAIN WYMAGA:

- zapewnienia **identyfikowalności** przez państwo/państwa **co najmniej użytkowników i walidatorów**, oraz
- określenia skutecznej polityki postępowania wobec blockchainów nie zapewniających identyfikowalności

POLITYKI IDENTYFIKACJI NA PUBLICZNYCH BLOCKCHAINACH

- **1)** rekomendowana przez FATF - niewystarczająca
- **2)** *[Dr Iris M. Barsan]*
 - zwalczanie blockchainów anonimowych,
 - oparcie się na coraz większej łatwości identyfikacji aktorów „transparentnych” permissionless blockchain
 - zmiana RODO poprzez wyłączenie z jego zakresu hashy na blockchainach „transparentnych” do danych osobowych off-chain
- **3)** *[własna propozycja]*
 - wspieranie pełnej anonimowości permissionless DLT,
 - ale: wymóg implementacji w blockchain-layer funkcji identyfikacji, np. z wykorzystaniem dID dostarczanego przez permissioned blockchains
 - brak zmiany RODO (administratorem: państwo)
 - zwalczanie blockchainów nie wspierających identyfikacji

WDRAŻANIE ZASAD ETYCZNYCH W ZDECENTRALIZOWANYM GOVERNANCE

DROGA IMPLEMENTACJI: nacisk większości społeczności na odpowiednie ukształtowanie protokołu i zasad governance off-chain, przy zachowaniu bezpieczeństwa technologii

- Kluczowe jest aby większość **użytkowników** blockchaina stanowiły osoby kierujące się zasadami etycznymi i wymagające ich stosowania przez innych.

ŚRODEK: kształtowanie etyki członków społeczności, w szczególności użytkowników

SKUTEK: W długim okresie czasu permissionless blockchains powinny odzwierciedlać wartości etyczne reprezentowane przez większość użytkowników.

WNIOSKI: Użytkowanie permissionless blockchain nie jest nieetyczne jak długo użytkownik podejmuje lub popiera przekształcanie się permissionless blockchains w kierunku odpowiedzialnego governance.

- Dla zwiększenia bezpieczeństwa społeczeństwa w zetknięciu z zagrożeniami generowanymi przez permissionless DLT konieczne jest zapewnienie egzekwowalności odpowiedzialności za działania w tej przestrzeni

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Q: IWONA.KARASEK@KARASEKWEJMAN.COM

Q: IWONA.KARASEK@UJ.EDU.PL

KARASEK & WEJMAN